

Справа «Давран проти Туреччини» (“*Davran v. Turkey*”)

У рішенні, ухваленому 3 листопада 2009 року у справі «Давран проти Туреччини», Суд постановив, що

- було порушено ч. 1 ст. 6 Конвенції.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити заявнику 1 000 євро як компенсацію моральної шкоди.

Обставини справи

Заявник Ахмет Давран, 1960 р. н., народився і проживає у м. Анкара (Туреччина).

30 травня 1996 року Мід’ятський виїзний суд присяжних у порядку заочного судового розгляду засудив п. Даврана до позбавлення волі за зловживання службовим становищем. Заявник подав скаргу до касаційного суду, який 15 листопада 1997 року скасував рішення виїзного суду присяжних. На той час місцезнаходження п. Даврана не було відоме. Однак 7 серпня 2000 року він подав до касаційного суду у письмовій формі додаткові документи. У процесі розшуку заявника було встановлено, що станом на 1 травня 2001 року він працював адвокатом у м. Бурса.

31 травня 2001 року виїзний суд присяжних повторно засудив п. Даврана до позбавлення волі строком на 4 роки за шахрайство та зловживання службовим становищем. Цей суд доручив поліції розшукати заявника.

18 вересня 2001 року п. Давран був заарештований та взятий під варту в одній з в’язниць м. Стамбула, оскільки проти нього повторно була порушена інша кримінальна справа за підроблення свідectва про право на зайняття адвокатською діяльністю. Однак Мід’ятський виїзний суд присяжних не був повідомлений про арешт та взяття під варту заявника.

Відповідно до ст. 28 закону Туреччини «Про оголошення» виїзний суд присяжних, оскільки він так і не зміг встановити точне місцезнаходження п. Даврана, вирішив оприлюднити своє рішення від 31 травня 2001 року через публікацію в газеті «Посадові особи», а 11 січня 2002 року це рішення набрало законної сили.

Згодом виїзний суд присяжних зазначив, що заявник досі перебуває в одній із в’язниць м. Стамбула. Цей суд передав рішення прокурору м. Стамбула для виконання. 16 квітня 2002 року п. Даврану був вручений виконавчий лист; тоді ж він дізнався про своє засудження.

18 квітня 2002 року заявник звернувся до виїзного суду присяжних зі скаргою на правомірність опублікування рішення в газеті та з вимогою надати йому дозвіл на апеляцію стосовно судового рішення від 31 травня 2001 року. Пан Давран заявив, що опублікування рішення не мало

юридичної сили і що довести це рішення до його відома необхідно було навіть у в'язниці.

Рішенням виїзного суду від 2 травня 2002 року скарга п. Даврана була відхилена, а публікація в газеті була визнана такою, що відповідає закону. Таким чином, надання дозволу на апеляцію було визнане неприйнятним через пропуск 15-денного строку на подання апеляції. 26 вересня 2002 року таке рішення було підтримане касаційним судом.

Зміст рішення Суду

Заявник стверджував, що відмова надати йому дозвіл на апеляцію у зв'язку із закінченням процесуального строку порушила передбачене ч. 1 ст. 6 Конвенції право на доступ до суду.

Суд нагадав, що у разі утворення державою касаційних судів – органів, які відіграють вирішальну роль у кримінальному судочинстві, держава має забезпечити особам, котрі звертатимуться до них, реалізацію основних гарантій, передбачених ст. 6 Конвенції.

У зв'язку з ухиленням п. Даврана від правосуддя протягом 4 місяців після ухвалення рішення, на яке він мав намір подати скаргу, застосування Закону «Про оголошення» виявилось ускладненим. Однак у розглядуваній ситуації повинна була застосовуватись не ст. 28 цього Закону, а ст. 19, котра передбачає обов'язкове повідомлення адміністрацією в'язниці ув'язненого про судові рішення, прийняте стосовно нього; у такий спосіб заявнику було би забезпечене ефективне право на доступ до касаційного суду.

Суд далі вказав на недоліки в національному законодавстві з питань процедури опублікування рішень судів, а також дав оцінку поданим органами держави поясненням, у яких стверджувалася про неможливість мід'ятських органів судової влади бути поінформованими про арешт і взяття під варту заявника у м. Стамбулі. Суд зазначив, що впорядкування системи зв'язків між органами судової влади в усій країні входить до обов'язків держави.

Таким чином, Суд дійшов висновку про істотне обмеження права заявника на доступ до суду і постановив, що було порушено ч. 1 ст. 6 Конвенції.